



A BELSŐ VÉDELMI VONALAKAT ILLETŐ ÚJ MNB AJÁNLÁS ÉS A KISZERVEZÉS SZABÁLYAINAK VÁRHATÓ VÁLTOZÁSAI

BELSŐ VÉDELMI VONALAK

KISZERVEZÉS





BELSŐ VÉDELMI VONALAK



Új MNB ajánlás a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló 5/2016. (VI. 6.) MNB ajánlás helyett: **27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás**

Módosítás indokai:

- Új EBA iránymutatás (EBA/GL/2017/11)
- Gyakorlati tapasztalatok
- Jogszabályi háttér változása miatti módosítások

Új EBA iránymutatás:

- Részletesebb elvárások az arányossággal és a csoport szintű alkalmazással kapcsolatban
- Javadalmazás témaköre kikerült
- Korábbi elvárások megerősítése és kiegészítése



HATÁLY

- valamennyi pénzügyi szervezet (nem változott a „cross-sector” jellege)

ALKALMAZÁS SZINTJE

- Változatlanul egyedi és csoport szinten

ALKALMAZÁS KEZDŐIDŐPONTJA

- 2019. január 1.

AZ AJÁNLÁS JELLEGE

- „High-level” – egyes témakörök esetében részletesek elvárások külön ajánlásban (jelenleg: egyes kockázati típusok kezelésére vonatkozó ajánlások, várható: kiszervezés témakörében új ajánlás)

AZ AJÁNLÁS TARTALMA

- Egyetlen új fő témakör: az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelméért felelős munkatárssal (safeguarding officer) kapcsolatos elvárások
- Javadalmazás eddig sem volt része a belső védelmi vonalakkal foglalkozó MNB ajánlásnak
- 5 ➤ A korábbi elvárások megerősítése, részletesebb kifejtése

Belső védelmi vonalak



Felelős belső irányítás
(internal governance)

Belső kontroll funkciók
(internal control)

- kockázati kontroll funkció (risk control function)
- megfeleléség biztosítási funkció (compliance function)

- belső ellenőrzési funkció (internal audit function)

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

- Arányos alkalmazás tekintetében milyen szempontokat szükséges figyelembe venni:
 - EBA iránymutatás
 - MNB: a pénzügyi szervezet pénzügyi közvetítőrendszerben betöltött szerepe
- Belső védelmi vonalak rendszerének írásban történő rögzítése (korábbi elvárás megerősítése), külön mellékletben, hogy ennek keretében miket elvárt meghatározni (új elem)

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI KERETEK

- Komplex struktúrákra és a csoportszintű alkalmazásra vonatkozó elvárások részletes kifejtése
- Csoportszintű irányítás kérdésköre tekintetében korábban PSZÁF módszertani útmutató

TESTÜLETI RENDSZER, IRÁNYÍTÁSI ÉS FELVIGYÁZÁSI FUNKCIÓK

- Irányítási és felvigyázási funkciót betöltő testületek szerepének részletesebb kifejtése
- Testületek működésével kapcsolatos elvárások pontosítása

BIZOTTSÁGOK

- EBA iránymutatás nyomán bővültek az elvárások
 - MNB kezdeményezés: IFRS-t alkalmazó pénzügyi szervezet esetében jó gyakorlat, ha a
- ⁷ | könyvvizsgáló auditbizottsági tag IFRS minősítéssel is rendelkezik

A PÉNZÜGYI SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK NORMARENDSZERE

- Kisebb pontosítások

ÉRDEKKONFLIKTUSOK KEZELÉSE

- Szervezeti szintű érdekkonfliktusok és személyi szintű érdekkonfliktusok elkülönítése
- Személyi szintű érdekkonfliktusok tekintetében részletesebb elvárások

A KOCKÁZATOK KEZELÉSE

- EBA iránymutatás nyomán: kockázati kultúrával, a központi kockázatkezelési szervezeti egységgel, illetve a kockázatkezelési bizottság által ellátandó feladatokkal kapcsolatos elvárások további részletezése
- MNB kezdeményezés:
 - operatív kockázatkezelés és a kockázati kontroll még pontosabb elkülönítése
 - 5%-ot meghaladó piaci részesedésű hitelintézeteknél az operatív kockázatkezelés és a kockázati kontroll funkció tekintetében irányítási funkciót betöltő vezető (CRO) is kijelölésre kerüljön

KISZERVEZÉS

- A korábbi elvárások kisebb jelentőségű kiegészítése
- Új EBA iránymutatás készült a témakör kapcsán

BELSŐ KONTROLL RENDSZER, ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

- Értelmezési problémákra vonatkozó reagálás: az általános elvárások kiemelése
- A megfogalmazott elvárások valamennyi kontroll funkció (kockázati kontroll, compliance, belső ellenőrzés tekintetében alkalmazandók)

BELSŐ KONTROLL FUNKCIÓK FÜGGETLENSÉGE

- EBA iránymutatás nyomán: megerősítésre került és hangsúlyosabbá vált, hogy a **belső ellenőrzési funkció más kontroll funkcióval nem vonható össze (harmadik védelmi vonal szerepének kiemelése)**
- MNB kezdeményezés: Nagyobb összetettebb tevékenységet folytató pénzügyi szervezeteknél (5%-ot meghaladó piaci részesedésű hitelintézet) az **egyes kontroll funkciók működtetésére létrehozott szervezeti egységeknek egymástól és más szervezeti egységektől is függetlenül kell működniük**, továbbá vezetőjük más feladattal nem bízható meg
- EBA iránymutatás nyomán: Belső kontroll funkciót ellátó terület vezetőjének elmozdításához a felvigyázási funkciót betöltő vezető testület jóváhagyása szükséges
- Minden pénzügyi szervezetnél **be kell jelenteni az MNB-nek a kockázati kontroll funkciót, a compliance funkciót és a belső ellenőrzési funkciót ellátó terület vezetőjének elmozdítását**

KOCKÁZATI KONTROLL FUNKCIÓ

- A belső kontrollra vonatkozó általános elvárások érvényességének hangsúlyozása
- Kockázati kontroll vezetője a CRO közvetlen irányítása alatt álljon és a függetlenség biztosítása érdekében az operatív kockázatkezeléstől a CRO alatti szinten kerüljön elválasztásra
- Pénzügyi csoportok esetében csoportszintű kockázati kontroll vezető kijelölése is elvárás

MEGFELELŐSÉG BIZTOSÍTÁSI FUNKCIÓ

- Itt is megjelenítésre került, hogy a funkció a belső ellenőrzéssel nem vonható össze
- Kisebb pénzügyi szervezeteknél elfogadható más nem kontroll területtel való összevonás (például jogi terület)
- Compliance feladatok bővülése:
 - 2018. január 3-tól hatályos Bszt.-ből kiindulva: panaszkezelési tevékenység
 - MAR rendelet: a piaci visszaélések megelőzése, felderítése és bejelentése érdekében szükséges feladatok ellátása

BELSŐ ELLENŐRZÉSI FUNKCIÓ

- EBA iránymutatás nyomán: a belső ellenőrzés javaslatainak, valamint a feltárt hiányosságok megszüntetésének nyomonkövetésére formális rendszert elvárt kialakítani
- MNB kezdeményezés: biztosítani szükséges a belső ellenőrzési vizsgálatok nyomán meghatározott intézkedések megfelelő időben történő végrehajtását

A PÉNZÜGYI SZERVEZET ÉS A VÁLASZTOTT KÖNYVVIZSGÁLÓ KAPCSOLATA

- Magyar sajátosságként korábban is szerepelt az ajánlásban a témakör – továbbra is releváns
- A jogszabályi változások nyomán (pl. a külön könyvvizsgálói jelentéssel kapcsolatos nemzeti sztenderd kiadása) váltak szükségessé pontosítások

ÚJ TERMÉKEK:

- Kisebbségi pontosítások

VÉSZHELYZETI ÉS SZOLGÁLTATÁSFOLYTONOSSÁGI TERVEK, HELYREÁLLÍTÁSI TERV

- Jó gyakorlatként került megjelenítésre a külön szolgáltatás folytonossági funkció kialakítása és működtetése

SAFEGUARDING OFFICER

- MNB kezdeményezés: korábban Bszt. a feladatkört a belső ellenőrzéshez rendelte (2018. január 3-tól nem hatályos)
- Általános elvárásokkal összhangban: a továbbiakban nem támogatott a feladat belső ellenőrzés keretében történő ellátása, önállóan, vagy a másik két belső kontroll funkció keretében célszerű a feladatkör kialakítása és működtetése (átmenetileg azonban elfogadott)
- Safeguarding officer feladatainak részletezése, egyéb elvárások rögzítése

ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS A BELSŐ VÉDELMI VONALAKKAL KAPCSOLATOS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL

- EBA iránymutatás nyomán: jogsértések belső jelentésére vonatkozó elvárások további részletezése



- EBA iránymutatás: a CRD 71. cikkének előírásából kiindulva a felügyeleti hatóságok alakítsanak ki olyan rendszert, amely biztosítja, hogy a felügyelt pénzügyi szervezetek alkalmazottai közvetlenül juttathassák el az általuk észlelt jogsértésekre vonatkozó információkat a felügyeleti hatóságok számára
- CRD előírás nem pontosan került átvételre
- Hpt. és Bszt. módosítás: 2019. január 1-jétől
- Nem csak az intézmények alakítanak ki belső rendszert, hanem MNB is
- <https://www.mnb.hu/felugyelet/bejelentések>
- Jellemzők:
 - anonim
 - valamennyi felügyelt intézménynél észlelt jogsértés bejelentésére (MNB tv.)
 - az MNB munkavállalójával kapcsolatban tapasztalt jogsértés bejelentése is
- A rendszer indulásakor sok bejelentés

A SAFEGUARDING OFFICER KAPCSÁN KORÁBBAN KIADOTT Q&A

- MNB ajánlás alkalmazásának kezdőidőpontjával visszavonásra került

5/2008. PSZÁF MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

- Csoport irányítás kérdéskörében más felügyeleti szabályozó eszköz kiadása nem szükséges

A BIZTOSÍTÓK ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓK IRÁNYÍTÁSI RENDSZERÉRŐL SZÓLÓ AJÁNLÁS

- Az új MNB ajánlás alapján át szükséges tekinteni – felülvizsgálat folyamatban

A HITELINTÉZETEK, PÉNZÜGYI HOLDING TÁRSASÁGOK ÉS VEGYES PÉNZÜGYI HOLDING TÁRSASÁGOK VEZETŐIRE ELŐÍRT SZAKMAI ALKALMASSÁGI ÉS ÜZLETI MEGBÍZHATÓSÁGI KÖVETELMÉNYEK, VALAMINT A JÓ ÜZLETI HÍRNÉV ÉRTÉKELÉSÉRŐL SZÓLÓ 9/2013. (VI. 10.) PSZÁF AJÁNLÁS

- Új fit&proper ajánlás: 11/2019. (V. 6.) MNB ajánlás a vezető testületi tagok és kulcsfontosságú pozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről



A VEZETŐ TESTÜLETI TAGOK ÉS A KULCSPOZÍCIÓT BETÖLTŐ SZEMÉLYEK ALKALMASSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE

EBA-ESMA közös iránymutatás a vezető testületi tagok és a kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről:

- új belső irányítási iránymutatások keretein belül alkalmazandó

11/2019. (V. 6.) MNB ajánlás

- arányos alkalmazás,
- a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló MNB ajánlás általános keretein belül egyedi és csoport szinten
- alkalmazás kezdőidőpontja: 2019. július 1-jétől
- 2019. július 1-jét követő engedélykérelmek, bejelentések, újraértékelés
- első rendszeres újraértékelés: G-SII vagy O-SII 2020. június 30-ig, egyéb intézmény 2021. június 30-ig

A VEZETŐ TESTÜLETEK SOKSZÍNŰSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

AZ ALKALMASSÁG ÉRTÉKELÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ BELSŐ SZABÁLYOZÁS ALAPELVEI

- alkalmasság értékelésére vonatkozó folyamatok, eljárások, döntési, ellenőrzési és jelentési jogkörök
- kulcsfontosságúnak minősülő pozíciók,
- az alkalmasság értékelésének szempontjai,
- az alkalmasság rendkívüli újraértékelését szükségessé tevő körülmények,
- az egyes tisztségek betöltéséhez kapcsolódó felkészítési (tájékoztatási és képzési) követelmények,
- az alkalmasság értékelése során tapasztalt hiányosság esetén alkalmazott intézkedések

AZ ALKALMASSÁG INTÉZMÉNYI ÉRTÉKELÉSE

- kinél (vezető testületi tagok és kulcsfontosságú pozíciót betöltő személyek),
- mikor (kezdeti értékelés, követő értékelés: rendszeresen vagy rendkívüli jelleggel),
- milyen szempontok figyelembevételével szükséges az alkalmasság értékelése

AZ MNB TÁJÉKOZTATÁSÁRA VONATKOZÓ ELVÁRÁSOK

AZ ALKALMASSÁG MNB ÁLTAL TÖRTÉNŐ ÉRTÉKELÉSE

- Az alkalmasság intézményi szintű értékelését attól **függetlenül** le kell folytatni, hogy **az MNB** a kapcsolódó engedélyezési eljárások, valamint a folyamatos felügyelési és ellenőrzési tevékenysége keretein belül végez-e alkalmassági **vizsgálatot**.
- Az alkalmasság értékelése **a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület vagy a jelölő bizottság** (ahol ez jogszabályi rendelkezés) **felelősségeként** kerüljön meghatározásra.
- Az alkalmasság értékelésének **eredményét** minden esetben **írásos dokumentumban** rögzítsék.
- Az alkalmassági értékelés **olyan tartalommal, formában és határidővel** készüljön el, amely segíti a vezető testületi tag vagy a kulcsfontosságú pozíciót betöltő személy megválasztására vagy kinevezésére felhatalmazott testületet vagy személyt a **megalapozott döntéshozatalban** és egyben biztosítja az **MNB** felé **fennálló, Hpt., Bszt., a Tájékoztató, valamint az ajánlás szerinti tájékoztatási kötelezettségek, illetve elvárások teljesítését**
- Az alkalmasság értékelése során **minden releváns és elérhető információ** kerüljön figyelembevételre.
- Az alkalmasság értékelése során tapasztalt hiányosság nem feltétlenül jelenti az adott személy vagy testület alkalmatlanságát.
- A kollektív alkalmasság értékelése során vegyék figyelembe az egyes vezető testület tagok egyéni alkalmasságáról készített értékelést, és fordítva. (A vezető testületi tagok kollektív alkalmatlansága nem feltétlenül jelenti az egyes vezető testületi tagok egyéni alkalmatlanságát.)

	Egyéni alkalmasság	Kollektív alkalmasság
Vezető testületi tag	a) adott funkció ellátására fordított idő, b) tudás, készségek és tapasztalat, c) jó üzleti hírnév és tisztességesség, d) befolyástól mentes gondolkodás	Jó gyakorlat az ajánlás melléklete szerinti sablon használata
Kulcsfontosságú pozíciót betöltő személy	a) tudás, készségek és tapasztalat, b) jó üzleti hírnév és tisztességesség, c) befolyástól mentes gondolkodás	

➤ Kollektív alkalmasság

- irányítási jogkörrel rendelkező vezető testületet: képesek-e megalapozott döntéseket hozni, hatékonyan irányítani és ellenőrizni az intézmény működését, átlátva az intézmény egészének működését és kockázatait
- felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testületet: képesek-e a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló MNB ajánlás szerinti feladatok ellátására.

➤ **Betöltetlen tisztségek, tervek**

➤ **Engedélyezés és bejelentés**

- engedélykérelem benyújtása és bejelentés csak az alkalmasság intézményi értékelését követően (az alkalmasság teljesülését elősegítő intézkedés után)
- utólagos értékelésnél: az értékelést követő 30 napon belül
- azon vezető testületi tag és kulcsfontosságú pozíciót betöltő személy alkalmasságára vonatkozó értékelés eredményéről is, akikre nem vonatkozik engedélyezési vagy bejelentési kötelezettség

➤ **Újraértékelés**

- rendkívüli újraértékelés
 - minden intézmény - haladéktalanul
 - annak tényéről, eredményéről és hiányosság esetén, az alkalmazott intézkedésekről
- rendszeres újraértékelés
 - G-SII és O-SII minden esetben, egyéb intézmény csak hiányosság esetén (hiányosság esetén megadva a megtett intézkedéseket is)
 - határidők: belső szabályozás szerint, de maximum 30 nap, hiányosság esetén haladéktalanul



KISZERVEZÉS

INDOKOK

- Hatékonyság növelés és költségcsökkentés (méretgazdaságossági előnyök kihasználása)
- Rugalmasság (új technológiákhoz való hozzáférés)
- Új piacokhoz való könnyebb hozzáférés (a tényleges tevékenység más földrajzi helyen való folytatásának minimalizálása mellett)

VESZÉLYEK:

- Működési kockázat
- Ügyfélkapcsolatok változása
- Az intézmény kiüresítése
- Irányítási és kontroll kockázat
- Belső és külső felügyelési kockázat

A KISZERVEZÉSI AKTIVITÁS NÖVEKEDÉSE, ELŐSORBAN IT TERÜLETEN - MINDEN SZEKTORBAN ÚJ SZABÁLYOZÓK

PÉNZPIAC

- 2006 CEBS ajánlás a kiszervezésről
- EBA iránymutatás a felhőszolgáltatóknak történő kiszervezésről (EBA/GL/2017/03)

KÖZZÉTÉTEL

- EBA/GL/2019/02: 2019. február 25. (EBA/GL/2017/03 beépítése)

HATÁLY

- hitelintézetek, befektetési vállalkozások (intézmények),
- pénzforgalmi intézmények és elektronikuspénz-kibocsátó intézmények (fizetési szolgáltatók)

ALKALMAZÁS MÓDJA

- Arányos módon történő alkalmazás
 - eltérő elvárások a kritikus és funkciók kiszervezésére (jelentős hatást gyakorolhatnak a kockázati profilra),
 - eltérő elvárások kerültek meghatározásra a kisebb és kevésbé komplex intézményekkel szemben
- Egyedi, konszolidált és szubkonszolidált alapon
- Fizetési szolgáltatók csak egyedi alapon
- Kiszervezésekre vonatkozó elvárásoknak való egyedi alapú megfelelés alól is mentesíthetők:
 - a központi szervhez tartósan kapcsolt hitelintézetek (CRR 10. cikk),
 - egyedi alapú megfelelés alól mentesített vállalkozások (CRR 7. cikk)

- **EBA iránymutatás:** egy **intézmény, pénzforgalmi intézmény vagy elektronikuspénz-kibocsátó intézmény** és egy szolgáltató közötti bármilyen formájú megállapodás, amelynek alapján az adott szolgáltató egy olyan folyamatot végez, szolgáltatást nyújt vagy tevékenységet lát el, amelyet máskülönben az intézmények, pénzforgalmi intézmények és elektronikuspénz-kibocsátó intézmények látnának el
- **Hpt.:** ha a **pénzügyi intézmény** a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó vagy jogszabály által végezni rendelt olyan tevékenységét, amelynek során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg, nem önállóan végzi, hanem annak folyamatos vagy rendszeres elvégzésére tőle szervezetileg független személlyel köt szerződést
- **Az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV tv.:** olyan megállapodás egy **pénzforgalmi intézmény vagy egy elektronikuspénz-kibocsátó intézmény** és egy személy között, amelynek keretében e személy olyan pénzforgalmi szolgáltatás működtetésével kapcsolatos feladatokat végez, amelyet egyébként a pénzforgalmi intézmény vagy az elektronikuspénz-kibocsátó intézmény maga végezne
- **Bszt.:** A befektetési vállalkozás tevékenységét vagy szolgáltatását a Bizottság (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendelete 2. cikk 3. pontja szerinti meghatározás figyelembevételével kiszervezheti. (bármely formát öltő megállapodás egy **befektetési vállalkozó** és egy szolgáltató között, amelynek keretében a szolgáltató elvégez a vállalkozás nevében egy olyan folyamatot, szolgáltatást vagy tevékenységet, amelyet egyébként a befektetési vállalkozás maga hajtana végre)

- **Funkció kritikus vagy fontos voltának értékelése:**
 - A MiFID II-vel és az azt kiegészítő 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendeletről indul ki
 - A kiszervezés szempontjából kritikus vagy fontos funkció fogalma a legtágabb
- Minden esetben kritikus vagy fontos funkció kiszervezésének tekintendő:
 - *az olyan funkció kiszervezése, amely működésében bekövetkezett hiányosság vagy hiba lényegesen gyengítené az intézmény:*
 - *engedélyezési feltételeknek és más szabályozási kötelezettségeknek való folyamatos megfelelését;*
 - *pénzügyi teljesítményét;*
 - *tevékenységeinek megbízhatóságát vagy folyamatosságát;*
 - a belső kontroll funkciók operatív feladatainak kiszervezése;
 - a felügyeleti engedélyhez kötött tevékenység olyan mértékű kiszervezése, amely már az illetékes hatóság általi engedélyezést igényelne.
- Intézmények esetében a BRRD szerinti kritikus funkciók és fő üzletágak kiszervezése kritikus vagy fontos funkció kiszervezésének tekintendő.
- A fentiekén kívül más kiszervezési megállapodások is vonatkozhatnak kritikus vagy fontos funkcióra: megítéléshez EBA iránymutatás részletes szempontokat határoz meg.



IRÁNYÍTÁSI KÉRDÉSEK

- Valamennyi külső szolgáltató általi tevékenység (nem csak a kiszervezésnek minősülő szolgáltatásnyújtás) kockázatára tekintettel kell lenni.
- A kiszervezés **nem eredményezheti az intézmény és a fizetési szolgáltató vezető testületei felelősségének csökkentését**. A szabályozási kötelezettségek teljesítésének felelőssége és a kiszervezett funkciók ellenőrzésére vonatkozó felelősség a kiszervezőnél marad.
- A kiszervezésre tekintettel **nem csökkenthetők** a vezető testületi tagokra és a kulcsfontosságú pozíciót betöltő személyekre vonatkozó **alkalmassági követelmények**.
- Nem megengedett az összes tevékenység kiszervezése, **a kiszervező intézmény nem üresíthető ki teljesen**, az engedélyezési feltételeknek mindenkor meg kell felelni.
- A kiszervezéssel kapcsolatos további elvárások:
 - egyértelműen körül kell határolni a kiszervezési megállapodások dokumentációjával, kezelésével és ellenőrzésével összefüggő felelősségi köröket,
 - elegendő erőforrásnak és kapacitásnak kell rendelkezésre állnia a szabályozási kötelezettségeknek való megfelelés és a kiszervezett funkciók ellenőrzésére, valamint az összes kiszervezési megállapodás dokumentációjára és nyomon követésére,
 - ki kell jelölni egy funkciót vagy magas beosztással rendelkező személyt, aki felelős a kiszervezésekért.

- EBA/GL/2017/11 a kiszervezéssel kapcsolatban tartalmaz néhány általános elvárást
- A kiszervezési politika elvárt tartalmának részletesebb kifejtése végig kísérve a kiszervezési megállapodások életciklusát és meghatározva az egyes fázisokat tekintve kapcsolódó felelősségi köröket és folyamatokat
- A kiszervezési politikában különbséget szükséges tenni az alábbiak tekintetében:
 - a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése és egyéb kiszervezési megállapodások;
 - illetékes hatóság által engedélyezett és engedéllyel nem rendelkező szolgáltatók részére történő kiszervezés;
 - a csoporton belül kiszervezési megállapodások, ugyanazon intézményvédelmi szervezeten belül kötött kiszervezési megállapodások és a csoporthoz nem tartozó szervezetek részére történő kiszervezés; valamint
 - a valamely tagállamban és harmadik országokban található szolgáltatók részére történő kiszervezés.
- A kiszervezési politikának a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése kapcsán biztosítania szükséges a az alábbiakra gyakorolt hatások azonosítását és a döntéshozatali folyamatban történő figyelembevételét:
 - az intézmény kockázati profilja;
 - a szolgáltató felvigyázására és a kockázatok kezelésére irányuló képesség;
 - szolgáltatás-folytonossági intézkedések; és
 - az üzleti tevékenység folytatása.

- Minden kiszervezésről nyilvántartást szükséges vezetni
- **Minden kiszervezés vonatkozásában**
 - a szerződés azonosítására vonatkozó adatok;
 - a szerződés kezdő- és zárónapja, felmondási idő;
 - a kiszervezett funkció rövid ismertetése és kategóriája (pl. IT, ellenőrzési funkció);
 - a szolgáltatást nyújtó azonosítására szolgáló adatok;
 - a nyújtandó szolgáltatás helyszínéül szolgáló ország vagy országok;
 - a kiszervezett funkció kritikusnak vagy fontosnak minősül-e (igen/nem, az értékelés napja);
- **Kritikus és fontos funkciók kiszervezése** (további információk)
 - a legújabb kockázatértékelés kelte és a főbb eredmények rövid összefoglalója;
 - a kiszervezési megállapodás jóváhagyója;
 - a kiszervezési megállapodás tekintetében irányadó jog;
 - a következő tervezett ellenőrzés időpontja;
 - azon alvállalkozó neve, amelynek a kritikus vagy fontos funkció lényeges részeit kiszervezték;
 - a szolgáltató helyettesíthetőségére vagy a funkció visszaintegrálásának lehetőségére vagy a kritikus vagy fontos funkció megszüntetésének hatására vonatkozó értékelés eredménye
- **Felügyeleti hatóság tájékoztatása:** kritikus vagy fontos funkció *tervezett* kiszervezéséről, valamely kiszervezett funkció kritikussá vagy fontossá válásáról

- **Csoporton belüli központi szolgáltatás** nyújtás:
 - csoporttagok felelőssége megmarad,
 - biztosítani szükséges a kiszervezett tevékenységek monitoringját (jelentések)

- **Kiszervezések központi kezelése** esetén alkalmazandó elvárások:
 - minden csoporttag számára biztosítani szükséges a kiszervezett tevékenységek monitoringját (jelentések a központi szintű monitoring tevékenységet ellátótól),
 - szolgáltatóváltás előtt tájékoztatás nyújtása a csoporttagok számára (kockázatok bemutatásával),
 - a kiszervezések előtti kockázatértékelés eredményéről a csoporttagok tájékoztatása,
 - a kiszervezések központi nyilvántartása esetén is le kell tudni bontani egyedi szintre a kimutatást,
 - a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezését érintő kilépési tervről minden csoporttagnak kapnia szükséges egy összefoglalót



A KISZERVEZÉS FOLYAMATA

- Kiszervezési megállapodás **megkötése előtt**:
 - fel kell mérni, hogy a kiszervezési megállapodás kritikus vagy fontos funkcióra vonatkozik-e;
 - értékelni kell, hogy teljesülnek-e a kiszervezés felügyeleti feltételei;
 - azonosítani és értékelni szükséges a kiszervezési megállapodások releváns kockázatait;
 - el kell végezni a leendő szolgáltató átvilágítását;
 - azonosítani és értékelni kell a kiszervezés által esetleg felmerülő összeférhetetlenséget

- **Felügyeleti feltételek**
 - Engedélyköteles tevékenység kiszervezésének feltétele: a szolgáltató az illetékes hatóságtól kapott engedélyt vagy van bejegyezve a tevékenység végzésére
 - Harmadik országbeli szolgáltató igénybevétele esetén:
 - a szolgáltató engedéllyel rendelkező és felügyelt intézmény,
 - meghatározott követelményeknek megfelelő együttműködési megállapodás a felügyeleti hatósággal (kollégiumi megállapodás, MoU)

➤ **Kockázatértékelés**

- A kiszervezési megállapodás megkötése előtt értékelni szükséges a működési kockázatra gyakorolt lehetséges hatásokat
- Mérlegelni szükséges a kiszervezés további kockázatait (beleértve a koncentrációs kockázatokat és az összes kiszervezés aggregált kockázatát is), előnyeit és hátrányait
- Az elvégzett elemzést dokumentálni szükséges
- A kockázatértékelés eredményének figyelembevételével szükséges meghozni a döntést a kiszervezésről

➤ **A szolgáltató átvilágítása**

- Minden kiszervezés: a szolgáltató megfelelő-e
- Kritikus vagy fontos funkciók kiszervezése: a szolgáltató rendelkezik a szükséges üzleti jó hírnévvel, a megfelelő és elegendő képességekkel, szakértelemmel, kapacitással, erőforrásokkal (pl. humán-, IT-, pénzügyi erőforrások), szervezeti felépítéssel, valamint adott esetben a kritikus és fontos funkciók megbízható és professzionális ellátásához szükséges, előírt szabályozói engedéllyel
- Harmadik országbeli szolgáltató: a szolgáltató etikus és társadalmilag felelős módon jár el, és megfelel az emberi jogokról (pl. az emberi jogokról szóló európai egyezménynek), valamint a környezetvédelemről és a megfelelő munkakörülményekről szóló nemzetközi normáknak, beleértve a gyermekmunka tilalmát (?)



- A kiszervezésre vonatkozó szerződést írásba szükséges foglalni
- A kiszervezési szerződés elvárt tartalma:
 - a kiszervezett funkció egyértelmű leírása;
 - a megállapodás kezdete és vége, felmondási idők;
 - a megállapodás tekintetében irányadó jog;
 - a felek pénzügyi kötelezettségei;
 - a kritikus vagy fontos funkció vagy annak lényegi részét érintő további kiszervezése engedélyezett-e,
 - a helyszín(ek) ahol a kritikus vagy fontos funkciót el fogják látni, és/vagy ahol a vonatkozó adatokat tárolni és kezelni fogják;
 - az adatok hozzáférhetőségével, rendelkezésre állásával, integritásával, védelmével és biztonságával kapcsolatos rendelkezések;
 - a kiszervező joga ahhoz, hogy folyamatosan nyomon kövesse a szolgáltató teljesítését;
 - az elfogadott szolgáltatási szintek;
 - a kiszervező felé fennálló jelentéstételi kötelezettségek;
 - a szolgáltatónak kell-e kötelező biztosítást kötnie bizonyos kockázatokra;
 - az üzleti vészhelyzeti tervek végrehajtására és tesztelésére irányuló követelmények;
 - a kiszervező tulajdonában lévő adatok értékelését a szolgáltató fizetéseképtelensége, szanálása vagy megszűnése esetén biztosító rendelkezések;
 - a szolgáltató hatóságokkal való együttműködési kötelezettsége;
 - a kiszervező és illetékes hatóságok korlátlan joga arra, hogy megvizsgálja és ellenőrizze a szolgáltatót különösen a kritikus és fontos kiszervezett funkciók tekintetében;
 - felmondási jogok.

- Az intézmények és a fizetési szolgáltatók csak akkor járulhatnak hozzá az alkiszervezéshez, ha az alszolgáltató vállalja:
 - a hatályos jogszabályoknak, szabályozói követelményeknek és szerződéses kötelezettségeknek való megfelelést; továbbá, ha
 - a szolgáltatóéval megegyező hozzáférési és ellenőrzési jogokat biztosít az intézmény, a fizetési szolgáltató és az illetékes hatóság számára.

- Biztosítandó, hogy a **szolgáltató megfelelően ellenőrizze az alszolgáltató tevékenységét**, az intézmény vagy a fizetési szolgáltató által meghatározott szempontok szerint

- A kockázatok jelentős növekedése esetén az intézménynek vagy a fizetési szolgáltatónak meg kell tiltania az alkiszervezést, vagy fel kell mondania a szerződést

- Kritikus vagy fontos funkció alkiszervezése:
 - csak, ha a kiszervezési szerződés lehetővé teszi (a kiszervezési szerződés tekintetében további elvárt tartalmi elemek, ha kritikus vagy fontos funkció kiszervezése tekintetében lehetőség van alszolgáltató igénybevételére)
 - meg kell vizsgálni, hogy az alszolgáltató kritikus vagy fontos funkciót lát-e el, és azt a nyilvántartásokban rögzíteni szükséges

- A kiszervezések kapcsán biztosítani szükséges az alábbiakat:
 - a szolgáltató megfelelése a vonatkozó IT biztonsági sztenderdeknek,
 - titok- és adatvédelmi előírások betartása,
 - a kritikus vagy fontos funkciók tekintetében teljes hozzáférési és korlátlan vizsgálati jogok a kiszervező és a felügyeleti hatóságok, vagy azok megbízottjai számára, egyéb kiszervezések tekintetében pedig a kockázatok figyelembevételével meghatározott hozzáférési és vizsgálati jogok,
 - a kiszervező a szerződést az alkalmazandó jog figyelembevételével bármikor felmondhassa, a kiszervezett tevékenységet más szolgáltatóval végeztesse, vagy újból saját maga folytassa,
 - a kiszervezett szolgáltatást nyújtók tevékenységének folyamatos (kockázatalapú, de a kritikus vagy fontos funkciók kiszervezését előtrébe helyező) figyelemmel kísérését,
 - jelentős változás esetén a funkció kritikus vagy fontos voltának újraértékelését,
 - a kiszervezési szerződés megkötése előtt lefolytatott kockázatértékelések rendszeres felülvizsgálatát és azonosított kockázatokról a vezetés tájékoztatását,
 - hiányosság esetén a szolgáltatást nyújtóval szembeni fellépést.

- Az intézményeknek és a fizetési szolgáltatóknak kilépési stratégiával kell rendelkezniük, legalább az alábbi esetekre:
 - a kiszervezési szerződés felmondása;
 - a szolgáltató csődje;
 - az ellátott funkció minőségének romlása, valamint a funkció nem megfelelő vagy hibás ellátásából eredő tényleges vagy lehetséges üzleti fennakadások;
 - a funkció megfelelő és folyamatos működtetésére gyakorolt jelentős kockázatok növekedése.

- A szolgáltatási szerződés felmondása **nem eredményezheti a szabályozói követelmények megsértését, a kiszervező szolgáltatási tevékenységének szünetelését, az ügyfelek részére történő szolgáltatásnyújtás folyamatosságát és minőségének csökkenését.** Ennek biztosítása érdekében:
 - a kiszervezőnek átfogó, megfelelően dokumentált és tesztelt kilépési tervekkel kell rendelkeznie,
 - alternatív megoldásokat és azokhoz kapcsolódó átállási terveket kell kidolgozni a kiszervezett funkció más szolgáltató számára történő átadására vagy visszavételére.



- 2019. szeptember 30-át követően megkötött, felülvizsgált vagy módosított kiszervezések tekintetében
- A harmadik országbeli szolgáltatóval kötött, felügyeleti engedélyhez kötött tevékenységre vonatkozó kiszervezési megállapodásokhoz szükséges együttműködési megállapodási követelmény érvényesítése 2021. december 31-ét követően
- Valamennyi kiszervezési megállapodást felül kell vizsgálni és meg kell feleltetni az új elvárásoknak
- Jelenteni kell a felügyeleti hatóságoknak, ha valamely kritikus vagy fontos funkciót érintő kiszervezési megállapodás felülvizsgálata 2021. december 31-ig nem került befejezésre
- A kiszervezések dokumentálására vonatkozó feltételek teljesítése: 2021. december 31-ig

- **Az EBA iránymutatásokból kiindulva új MNB ajánlás kiadása szükséges**
- Az új kiszervezési ajánlás várhatóan ez évben kerül kidolgozásra
- Alkalmazás tervezett kezdőidőpontja: 2020. január 1.
- A 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlást az EBA iránymutatásokra tekintettel nem szükséges módosítani
- Az új MNB ajánlásra tekintettel nem kerül hatályon kívül helyezésre a közösségi és publikus felhőszolgáltatások igénybevételéről szóló 4/2019. (IV. 1.) számú MNB ajánlás, de felmerül a módosítás szükségessége, a kiszervezés tekintetében az elvárások összhangjának biztosítása



- Személyi hatály – pénzügyi vállalkozások? (esetleg ennél is tágabb kör?)
- Kiszervezés eltérő fogalma hogyan hidalható át

A **közösségi és publikus felhőszolgáltatások igénybevételéről** szóló 4/2019. (IV. 1.) számú MNB ajánlás által alkalmazott megoldás:

„10. **Az Intézmény felméri**, hogy a felhőszolgáltatás igénybevétele **a hatályos pénzügyi ágazati jogszabályok szerint kiszervezésnek minősül-e**. A felmérés eredménye alapján az Intézmény dokumentált döntést hoz arról, hogy – a jogszabályi előírásokkal összhangban – kiszervezésként kezeli-e a szolgáltatást. Amennyiben a jelen ajánlás valamely rendelkezése a „kiszervezés” kifejezést használja, akkor az adott rendelkezés a felhőszolgáltatás igénybevételének azokra az eseteire vonatkozik, amelyek a vonatkozó ágazati jogszabályok alapján kiszervezésnek minősülnek.”

- Alkalmazás kezdőidőpontja

AZ MNB AJÁNLÁS KIDOLGOZÁS ALATT ÁLL – MÉG NINCS DÖNTÉS

- **AZ ELVÁRÁSOK EGY RÉSE JOGSZABÁLYI SZINTEN IS MEGJELENIK, ILLETVE ÁLTALÁNOSAN ELFOGADOTT ALAPELV**
- Az új MNB ajánlás önmagában nem fogja tudni feloldani az eltérő jogszabályi háttérből fakadó nehézségeket
- **CÉL: EGYSÉGES ELVEK ÉRVÉNYRE JUTTATÁSA AZ ÉRINTETT SZOLGÁLTATÓKKAL SZEMBEN, VALAMENNYI KISZERVEZÉS TEKINTETÉBEN, ÁLTALÁNOS KERETRENDSZER, JÓ GYAKORLAT MEGADÁSA**
- Az új MNB ajánlás **várhatóan jelentős hatást** fog gyakorolni a kiszervezések kezelésének jelenlegi gyakorlatára
 - a nyilvántartások összeállítása jelentős adminisztrációt igényelhet,
 - szükséges a működési gyakorlat áttekintése a kiszervezési szerződések jóváhagyásával és kezelésével összefüggő új elvárások miatt (befektetési vállalkozások esetében kevesebb újdonság) – előzetes kockázatértékelés és annak dokumentálása, a kockázatértékelés rendszeres felülvizsgálata fontos új elem,
 - a meglévő szerződések felülvizsgálata és a kiszervezési szerződések módosítása – erőforrás és időigény